

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 05.02.1965, sp. zn. Tz 2/65, ECLI:CZ:NS:1965:TZ.2.1965.1

Číslo: 17/1965

Právní věta: Ke zjišťování skutkového stavu a hodnocení důkazů (§ 2 odst. 5, 6 tr. ř.), k postupu při vyšetřování (§ 167 odst. 1 tr. ř.), k provádění důkazů při hlavním líčení (§ 211 odst. 2 písm. b) tr. ř.) a k podkladům pro rozhodnutí soudu (§ 220 odst. 3 tr. ř.) ve vztahu k trestnému činu opilství podle § 201 tr. zák. v dopravě.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 05.02.1965

Spisová značka: Tz 2/65

Číslo rozhodnutí: 17

Číslo sešitu: 1-3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Alkohol, Dokazování, Doprava, Opilství, Podklad pro rozhodnutí, Vyšetřování, Zjištění skutečného stavu věci

Předpisy: 140/1961 Sb. § 201 141/1961 Sb. § 2 odst. 5

§ 167 odst. 1

§ 2 odst. 6

§ 211 odst. 2

§ 220 odst. 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem okresního soudu v Domažlicích ze dne 19. prosince 1963 sp. zn. 2 T 37/63 byl obviněný F. H. uznán vinným trestným činem opilství podle § 201 tr. zák. a odsouzen k trestu odnětí svobody na 6 měsíců a dalším trestům.

Ke stížnosti pro porušení zákona Nejvyšší soud tento rozsudek v celém rozsahu zrušil a okresnímu prokurátorovi v Domažlicích přikázal, aby věc v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Domažlicích ze dne 19. prosince 1963 č. j. 2 T 37/63-24 byl obviněný F. H. uznán vinným trestným činem opilství podle § 201 tr. zák., který spáchal tím, že dne 9. 9. 1963 v Klenčí pod Čerchovem řídil motocykl Jawa 350, když před tím v hostinci vypil 4 dvanáctistupňová piva a 2 osmistupňového piva. Podle § 201 tr. zák. byl obviněnému uložen trest odnětí svobody v trvání šesti měsíců a další tresty.

Obviněný se v přípravném řízení i při hlavním líčení hájil tím, že před jízdou na motocyklu v hostinci „U Psutků“ v Klenčí pod Čerchovem vypil pouze 2 osmistupňová piva, jejichž požitím nebyla ovlivněna jeho schopnost k řízení motocyklu, když další piva – dvanáctistupňová – požil až poté, když do hostince přišel podruhé po zásahu příslušníka VB, tedy již v době, kdy jízdu na motocyklu ukončil. Tuto obhajobu pokládal soud za vyvrácenou výpovědí svědka J. P. v přípravném řízení, podle níž obviněný všechna piva vypil ještě před jízdou. Skutečnost, že tento svědek svou výpověď při hlavním líčení podstatně změnil a vypovídal ve shodě s tvrzením obviněného, hodnotil soud tak, že pozdější výpověď je nevěrohodná. V tomto směru vyslovil své přesvědčení, že svědek J. P. byl obviněn, neboť jeho pozdější výpověď je v rozporu s výpovědí okrskového zmocněnce, který neobviněným v kritické době pozoroval podnapilost.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i řízení, jež předcházelo a shledal, že stížnost pro porušení zákona je důvodná.

Množství požitého alkoholu je objektivně zjišťováno krevní zkouškou – tzv. Widmarkovou metodou -, zatímco zkoušky pomocí „Hargerova přístroje“ nebo „detekční trubičkou“ slouží jen k vyhledávání osob podezřelých z ovlivnění alkoholem, neboť neumožňují přesnější určení množství požitého alkoholu. Vzhledem k tomu, že v daném případě po pozitivním výsledku zkoušky pomocí „detekční trubičky“ nedošlo k provedení krevní zkoušky, mělo značný význam pečlivé a odpovědné zjištění, jaké množství alkoholických nápojů a jakého druhu obviněný požil před jízdou na motocyklu. Podle obhajoby obviněného by požitá množství alkoholu nedosahovala ani 0,5 promile, zatímco podle žalobního tvrzení, vycházejícího z původní výpovědi svědka J. P. by se již blížilo hodnotě 2,0 promile, tedy hodnotě odpovídající hranici mezi střední a těžkou opilostí, při níž je intenzita ovlivnění alkoholem podle předpokladu ustanovení § 201 tr. zák. zcela nesporná.

Skutečnost, že soud pokládal za věrohodnou dřívější výpověď svědka J. P., učiněnou v přípravném řízení a založil na ní jako na důkazu své závěry o skutkových zjištěních, nemůže sama o sobě být hodnocena jako nesprávný postup soudu. Bylo však třeba, aby tato výpověď jako důkazní materiál z přípravného řízení byla při hlavním líčení přečtena ve smyslu ustanovení § 220 odst. 3 tr. ř., jehož účelem je zajištění záruky součinnosti stran a jejich kontroly při vytváření podkladu pro rozhodnutí. Přečtení této výpovědi bylo v daném případě nezbytně nutné i vzhledem k ustanovení § 211 odst. 2 písm. b) tr. ř., podle něhož je takový postup soudu příkazován tehdy, když se svědek v podstatných bodech odchyluje od své dřívější výpovědi.

Na rozpory mezi jednotlivými výpověďmi pak měl být svědek upozorněn a dotázán na jejich příčinu, neboť bez takového postupu nelze s jistotou vyloučit, že by vyjádření svědka, zejména dalšími údaji směřujícími k upřesnění výpovědi, mohly být její rozpory a nejasnosti odstraněny nebo aspoň vysvětleny. Takovýto postup uložený ustanovením § 101 odst. 3 tr. ř. věta první však soud zcela opominul a omezil se jen na stručnou protokolaci změněné výpovědi, takže nelze vyloučit, že pozdější výpověď nebyla změnou, nýbrž jen upřesněním výpovědi dřívější, když svědek v pozdější výpovědi při líčení rozhodných událostí – ve shodě s pravdou – rozdělil skutkový děj do dvou fází, zatímco v dřívější výpovědi neuváděl, že obviněný po vypití několika piv z restaurace odešel a později se do ní vrátil a pokračoval v dalším pití.

Soud dále přehlédl tu skutečnost, že svědek J. P. byl vyšetřovatelem vyslechnut dne 19. 9. 1963, tedy ještě před zahájením vyšetřování, k němuž došlo až dne 2. 10. 1963. Podle § 167 odst. 1 tr. ř. nemusí být takové úkony opakovány tehdy, jestliže byly provedeny způsobem odpovídajícím trestnímu řádu; jde-li však o výpovědi, nemusí být po zahájení vyšetřování opakovány jen tehdy, pokud se týkají skutečnosti méně závažné nebo skutečnosti sice závažné, která však je dostatečně prokázána nebo vyloučena jinými důkazy. Žádná z uvedených podmínek však v daném případě nebyla splněna, poněvadž svědek J. P. byl jediným svědkem vypovídajícím o množství a době obviněným požitých alkoholických nápojů, tedy o skutečnostech, které mají zásadní význam pro správné rozhodnutí v

této věci. Z toho plyne, že již obžaloba se opírala o výpověď, která nebyla důkazem provedeným v souladu s procesními předpisy, přičemž tato skutečnost ještě zdůrazňovala význam ústní výpovědi svědka i jeho podrobného výslechu a pečlivého hodnocení jeho údajů.

Důkazní situace komplikovaná změnou výpovědi svědka J. P., vyžadovala důsledné vyčerpání všech dosažitelných důkazních prostředků, jimiž sporné skutkové okolnosti mohly být objasněny, přičemž v tomto směru významné poznatky mohly být opatřeny výpovědí okrskového zmocněnce VB rtn. O., který v kritické době obviněného zadržel a provedl zkoušku detekční trubičkou.

Soud nesprávně hodnotil ve spise založený záznam jako svědeckou výpověď jmenovaného, jak vyplývá z odůvodnění rozsudku, když tento záznam nesprávně jako výpověď posuzovala i obžaloba. Provedení výslechu tohoto svědka bylo nutné nejen z procesních, nýbrž i z věcných důvodů, poněvadž v záznamu nejsou s potřebnou přesností a podrobností zachyceny důležité skutečnosti, zejména pak ty, které měly sloužit k posouzení otázky stupně ovlivnění obžalovaného alkoholem (způsob chování apod.). Dále nelze pominout, že v záznamu jsou některé údaje opravovány perem, aniž by bylo patrné, kdo opravy provedl, přičemž oprava se týká i zachycení údajů obviněného o množství a druhu požitých alkoholických nápojů.

Nejvyšší soud proto podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že pravomocným rozsudkem okresního soudu v Domažlicích ze dne 19. 12. 1963 č. j. 2 T 37/63-24 a v řízení tomuto rozsudku předcházejícím byl porušen zákon v ustanoveních § 2 odst. 5, 6 § 167 odst. 1, § 211 odst. 2 písm. b), § 220 odst. 3 tr. ř., a to v neprospěch obviněného. Napadený rozsudek byl podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušen. Protože zjištěné vady v podstatných směrech dopadají již na výsledky přípravného řízení, byla věc podle § 270 odst. 1 tr. ř. vrácena k novému projednání a rozhodnutí okresnímu prokurátorovi v Domažlicích.